

Cultuur
nieuws

Holland Festival

Woodkid
Gehoord: 23/6 Rabozaal, Amsterdam.
●●●●●

Gevoelvolle
Woodkid boeit
met hoorgeschal

Juist op het moment dat de combinatie van het Metropole Orkest met de nieuwste van Yoann Lemoine beschaafd begint te vervelen, wordt grover geschut ingezet. Halverwege het uitverkochte optreden in de Rabozaal mogen bassen en basdrums hun machtige volume prijsgeven en blijkt dat Woodkid ook zonder elektronica de tanden kan laten klapperen.

Yoann Lemoine alias Woodkid is geen alombekende naam. De 31-jarige Fransman maakte eerst carrière als clipregisseur (voor Lana Del Rey, onlangs was hij artdirector van de 24-uurs clip *Happy*), en bracht vorig jaar zijn debuutalbum uit, *The Golden Age*. Dat imponeerde met de combinatie van hoorgeschal, onderkoelde marsritmes en majestueuze melodieën.

In het kader van het Holland Festival trad Woodkid gisteravond op met zo'n dertig muzikanten van het Metropole Orkest. Dankzij hun medewerking konden de grootsaanzwellende blaasarrangementen van Woodkid live worden uitgevoerd. Als zanger heeft hij geen groot bereik, maar wat hij bereikt is gevoelvol, met een hunkerende onderton. Toch werd de combinatie pas bevredigend toen de drummers extra gaven om nummers als *The Great Escape* van een stuwende onderlaagte voorzien. Ook Lemoines voordracht kreeg pit, toen hij als een voetbalrainer de zaal ophitste om te springen, wat prompt gebeurde.

Hester Carvalho

FILMFESTIVAL VENETIË

Jury geleid door filmcomponist

De organisatie van het Filmfestival Venetië heeft gisteren een opmerkelijke benoeming bekendgemaakt: de jury van het festival, van 27 augustus tot 6 september, zal worden geleid door een componist van filmmuziek, de 52-jarige Fransman Alexandre Desplat. Hij schreef de muziek voor films als *The King's Speech*, *Argo* en *Moonrise Kingdom*. De jury deelt acht prijzen uit, waaronder de Gouden Leeuw voor de beste film. De andere acht juryleden zijn nog niet bekend. (NRC)

OPERA

Homofobe sopraan verliest baan

De Georgische sopraan Tamar Iveri, die eerder aan de kant werd gezet door het Brusselse Munt Opera, is nu ook uit Opera Australië gezet. In Sydney zou ze zingen in Verdi's *Otello*. In een open brief aan de president van Georgië steunde ze vorig jaar de aanval op homo's tijdens de gay pride in Tbilisi. In de brief sprak ze van een „fecale massa” en beweerde ze dat het „vaak nodig” is „om kakken te breken” teneinde als natie „te worden ge-waardeerd in de toekomst”. (NRC)

Osiris hunkert naar kamermuziek

Door onze redacteur
Merlijn Kerckhof

Peter Brunt schaamt zich nog steeds als hij over het ontstaan van zijn Osiris Trio vertelt. De pianiste met wie hij wilde spelen, Ellen Corver, had eigenlijk een duo met een violiste die hij bijles gaf. „Ik heb haar gewoon afgepakt”, zegt de violist. „Maar ik wist vanaf de eerste keer dat ik Ellen hoorde, dat ik met haar muziek wilde maken.” Later voegde Larissa Groeneveld zich bij het duo, die destijds als een van de grootste cellotalenten gold.

Dat is nu ruim 25 jaar geleden. Dit weekend sluit het Osiris Trio zijn jubileumseizoen af met een festival op het Friese Landgoed Oranjewoud. Daar zullen pianotrio's klinken van Mendelssohn tot Oene van Geel. De laatste schreef zijn *Akathon* speciaal voor het jubileum. „We spelen stukken die onze hele geschiedenis omvatten”, vertelt Brunt in zijn studeerkamer in Amsterdam. „We willen dat het kleinschalig en sfeervol is. Dan is er geen mooiere plek dan in een prachtig landhuis tussen de bossen.”

Geen spelen in een pianotrio is een intieme activiteit. Om het zo lang vol te houden, moeten de musici elkaar goed liggen. Brunt: „We hebben nooit ruzie. We zien het pianotrio ook na 25 jaar nog steeds als een project. Het werkt verfrissend als je niet het hele jaar door samen speelt, maar ook andere dingen doet. Trouwens, als we niet samenspielen zien we elkaar ook hoor.”

Waarmee onderscheidt het Osiris Trio zich? „Ik denk dat we erg vanuit de piano denken”, zegt Peter Brunt. „De pianist heeft het overzicht. Je hoort wel eens trio's waarin de piano

Interview Pianotrio Osiris 25 jaar

Kamermuziek moet je niet zacht spelen, zegt Peter Brunt. „Het klinkt niet als je op de rem trapt.”

Osiris: Ellen Corver (links, piano), Larissa Groeneveld (cello) en Peter Brunt (viool). Osiris viert dit weekend het 25-jarig bestaan met een festival.

een bijrol heeft, dat klankbeeld is niet het onze. Daar schrikken sommige mensen wel eens van. Dan spelen we tijdens een zaalrepetitie en zegt iemand: kan die klep niet half dicht? Nee dus. Het klinkt niet als je op de rem trapt.”

Peter Brunt speelde vanaf 1985 vier jaar als aanvoerder van de tweede violen in het Concertgebouworkest. Het was de laatste periode bij het orkest van dirigent Bernard Haitink, over wie hij met bewondering spreekt. „Al-tijd als je hem iets vroeg, zei hij: wat zou jij doen? Hij gaf veel vrijheid.” Maar de hunkering naar kamermuziek werd te groot. „Bij het orkest komen was geen doel, ik zat daar gewoon opeens. Ik merkte al gauw dat je zo'n trio er niet even naast kan doen. We hadden echt ambitie.”

De eerste jaren had het trio een volle agenda - 40, 50 concerten per jaar. Het groeide uit tot een van de beste ensembles van Nederland, kreeg internationale erkenning. En toch werden de drie de laatste jaren minder opgemerkt. „Het heeft iets van de wet van de remmende voorsprong, denk ik. We zijn gesetteld, dus niet spannend meer. Dit jubileumjaar heeft ons een nieuwe artistieke impuls gegeven. We hebben veel nieuwe stukken ingestudeerd.”

Naast het spelen in een trio koesteren de musici een bloeiende lespraktijk. Vanaf september zullen ze ook met zijn drieën lesgeven: dan start het Conservatorium van Amsterdam met een opleiding voor pianotrio's. „Leiden we straks onze eigen concurrenten op”, lacht Brunt. „Maar wat mij betreft zijn we nog niet uitgespeeld.”

Jubileumfestival Osiris Trio. 27 t/m 29/6, Landgoed Oranjewoud, Heerenveen. Inl: osiristrio.com

FOTO MERLEIN DOORNIEK

VSB POËZIEPRIJS 2015

Vandermeersch leidt poëziejury

Peter Vandermeersch, hoofdredacteur van deze krant, wordt voorzitter van de jury van de VSB-poëzieprijs 2015, die op 28 januari wordt uitgereikt. In de jury heeft hij gezelschap van hoogleraar Yra van Dijk, radiopresentatrice Ruth Joos, en de dichters Peter Theunynck en Antoine de Kom. Die laatste won de prijs vorig jaar. De Vlaming Vandermeersch kreeg naar eigen zeggen het werk van Guido Gezelle met de paplepel ingegoten en „groeide op met het werk van Herman de Coninck”. (NRC)

VEILINGEN LONDEN

Mondriaan voor 19,2 miljoen euro

Voor een Piet Mondriaan uit 1927, *Compositie met Rood, Blauw en Grijs*, is gisteren op een veiling van Sotheby's in Londen het op een na hoogste bedrag voor een Mondriaan ooit neergegeld. Het werk, voor het eerst sinds 1950 op de markt, bracht 15,2 miljoen pond (19,2 miljoen euro) op. In dezelfde veiling werd een waterlelieschilderij van Monet, die vier jaar geleden bij Christie's onverkocht bleef, verkocht voor 31,7 miljoen pond (39,6 miljoen euro). De totale opbrengst was 121,9 miljoen pond. (NRC)

Milaan kiest voor klassiek met sport

Mannenmode Milaan

Van ontspannen, sportieve collecties tot pakken met helwitte sportschoenen.

Door onze redacteur
Milou van Rossum

Jarenlang waren het vooral vrouwencollecties die zorgden voor groei en opwinding, maar tegenwoordig is de hoop gevestigd op mannen. Nog altijd kopen vrouwen meer, maar de afgelopen vijf jaar stegen de omzetten in de mannenmode twee keer zo snel als in de vrouwenmode. Vooral Aziatische mannen hebben, zoals Zegna's topman Ermengildo Zegna onlangs opmerkte, mode ontdekt als hobby.

Tekenend voor de ontwikkeling is dat Zegna, 's werelds grootste luxebedrijf voor mannen, de collectie die op de catwalk in Milaan wordt geshowd onlangs omdoopte tot Zegna Couture, een term die eigenlijk alleen voor vrouwenmode werd gebruikt. Al kan dat natuurlijk ook een manier zijn om de klanten, die vooral komen voor pakken, duidelijk te maken dat niet van ze wordt verwacht dat ze in deze ontwerpen naar kantoor gaan.

Hoe dan ook: er gebeuren onder leiding van Stefano Pilati, voormalig hoofdontwerper van Yves Saint Laurent, bijzondere dingen bij Zegna Couture. Voor vorig jaar 2015 liet hij zaterdag onder meer elegante, losse jassen zien van kostbare stoffen, wijde broeken met strakke, brede omslagen aan de pijpen, extra lange, maar hoog in de taille gesloten jasjes. Feestoutfits kwamen in gedurfde kleurcombinaties als paars en bruin met petrobloauw.

Zegna is niet het enige klassieke pakkenmerk dat in vorm was tijdens de mannenmodeweek in Milaan. Corneliani opende de modeweek met een ontspannen en zomere collectie in wit, beige en blauw, waar vooral de kraagloze overhemden en extra wijde broeken en leren anoraks en

Van links naar rechts: mannenvoorjaarsmode voor 2015 in Milaan van Prada, Gucci en Bottega Veneta.

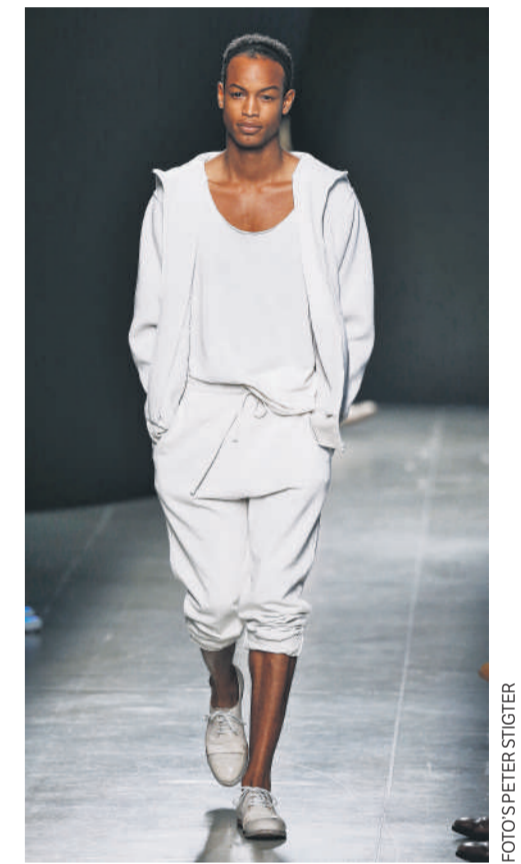
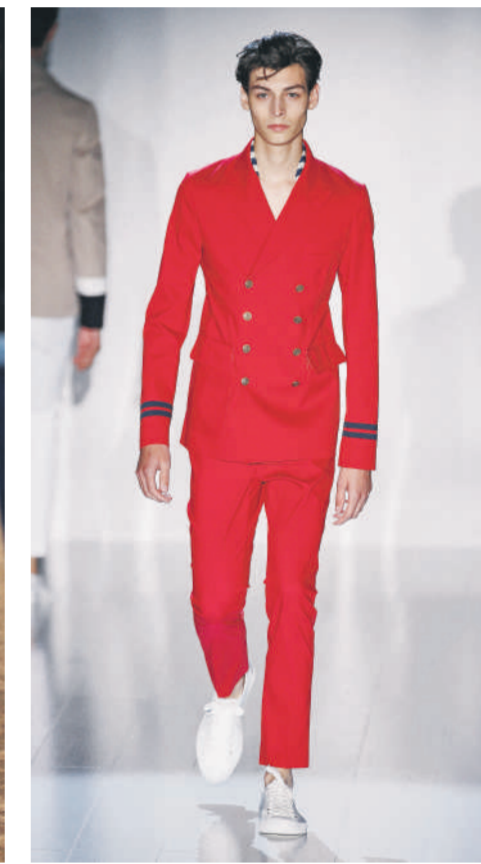

FOTO SPETER STIGTER

T-shirts eruit sprongen. En Canali, dat de plank flink mis kon slaan met zijn modeshows, huurde Andrea Pompilio in om een modecollectie te maken. Pompilio, die onder zijn eigen naam jonge, kleurrijke mannenmode maakt, wist een goede mix te vinden tussen klassiek en mode; kleurrijke pakken en combinaties met een vrolijk jarenvijftiggevoel.

De grote trend bij de shows in Milaan was een combinatie van klassieke mannenmode en sportinvloeden, variërend van een losse, sensuele collectie die was gebaseerd op de kleding

van dansers (Bottega Veneta) tot pakken met liefst helwitte sportschoenen eronder (heel veel merken).

Opmerkelijk was dat met name de grote merken het in deze glorieuze mannenmodetijden een beetje lieten afweten. De tereadorcollectie van Dolce & Gabbana wilde ondanks het vele rood niet sprankelen, Gucci kwam na twee seizoenen gedurfde mannenmode met een brave en voorspelbare maritieme collectie (kapiteinsjasjes, piratenstrepen, matrozenbroeken) en Prada concentreerde zich op jeans, „echte kle-

ren voor echte mensen”, in de woorden van Miuccia Prada, die het aantal winkels voor mannen op korte termijn flink wil uitbreiden.

De sluike broeken en vaak lange jassen waren gemaakt van ongewassen denim (en soms wol), hadden opvallende, brede stiksels en ademden de sfeer van de vroege jaren zeventig. Voor Prada's doen een wat tamme collectie, maar ongetwijfeld een commerciële hit en hopelijk een bron van inspiratie voor de jeansindustrie - die blijft de laatste jaren wel erg hangen in de versleten stijl.

Conny Janssen danst enkeldiep in water Onderzeebootloods

Dans op locatie

Natte voeten en de spiegeling in het water. Het podium van 'Mirror Mirror' is 70.000 liter water uit de Rotterdamse haven.

Door Francine van der Wiel

ROTTERDAM. Met grote stappen banjert Conny Janssen - haar in clip, ritsvest, rode fleecedekken om de heupen geknoopt en grote, witte kaplaarzen - door het water voor een overlegje met haar dansers. Die nemen de gelegenheid te baat om hun rubberen schoeisel even uit te trekken, het water eruit te laten lopen en doorweekte sokken uit te knijpen.

Mirror Mirror, de nieuwe locatievoorstelling van Conny Janssen danst,

wordt gespeeld op een bijzondere vloer: een enorm bassin van 1.134 vierkante meter waarin een enkel-hoog laagje water - toch al gauw zo'n 70.000 liter - is gegoten. Janssen heeft, in haar eigen woorden, het water naar binnen gebracht, van de Rotterdamse haven naar de Onderzeebootloods op het oude RDM-terrein.

Ze is een van de meest ervaren 'locatiemakers' onder de Nederlandse choreografen. Als geboren Rotterdamse droomde ze al jaren van een project in de haven. En van een voorstelling met water, en met spiegelingen. Ze was ook bezig met de adem, net als water een bron van leven. „Mijn voorstellingen komen altijd voort uit verschillende lijnen. Voor welke uitdagingen stelt de locatie je, en welke mogelijkheden biedt die?”

In de kathedraalhogge Onderzeebootloods zag zij zelf direct twee we-

Danseres Yanika Holle op het affiche voor *Mirror Mirror*.

FOTO RAYMOND DE VRIES

relden: een vóór de entresol, waarop de 25 musici van Sinfonia Rotterdam muziek van Philip Glass, John Adams en Joby Talbot spelen, en één daarachter, ver weg en mysterieus, waar mensen verschijnen en verdwijnen.

Daar, tientallen meters van de tribune verwijderd, begint straks de voorstelling, met een wuivende vrouw. Een poëtisch beeld met vele mogelijke betekenissen, maar voor Janssen zelf een heel specifieke. Een half jaar geleden overleed haar vader, een ervaring die ze, na maanden pas, in het creatieproces heeft toegelaten; de zorg om haar ouders, de laatste levenslessen van haar vader.

„Als je wilt kun je het zien; de vrouw die de man het leven in draagt, de levensadem, een laatste blik omhoog: heb ik het goed gedaan? Maar het is geen zwarte voorstelling, niet sentimenteel. Ik heb juist veel beel-

den van sereniteit en rust willen maken met 25 musici van Sinfonia Rotterdam muziek van Philip Glass, John Adams en Joby Talbot spelen, en één daarachter, ver weg en mysterieus, waar mensen verschijnen en verdwijnen.

Daarom ook koos ze dit keer voor hedendaags-klassieke muziek - in het recente verleden werkte ze met onder anderen de band Alamo Race Track en gitarist Anne Soldaat. „Door te luisteren naar de heldere structuren in klassieke muziek ontstond weer een beetje lucht in me, ruimte.”

In de fysieke vertaling is dat ruimte voor spiegeling, voor reflectie en verdubbeling: dansers in het water, water op de muur, licht op water, water in de spiegel, spiegel op het water, schaduwen op de muur. „Alles heeft er een tweede leven bij.”

Mirror Mirror van Conny Janssen Danst, 28/6 t/m 20/7, Rotterdam. Inl: www.connyjanssendance.nl

Bedrijfscollectie Rabo
stopt exposities kunst

Door onze cultuurredactie

AMSTERDAM. Rabobank sluit haar Kunstzone, een ruimte van 600 m² in het Utrechtse hoofdkantoor. Ook verder bezuinigt de bank op het budget voor kunst. Hoeveel de bank zal bezuinigen op de bedrijfscollectie, wil men niet zeggen.

Ook is geheim, zo zegt een woordvoerder, hoeveel geld jaarlijks naar onderhoud en vererving van de bedrijfscollectie gaat. Wel beklemtont de woordvoerder dat er „ook na de bezuiniging genoeg overblijft om de collectie op peil te houden”. Die bestaat momenteel uit 2.000 werken.

Rabobank gebruikte de gratis toegankelijke expositieruimte sinds 2011 voor zeven exposities.

De bank liet werk uit collectie zien, of organiseerde een solotentoonstelling. Op dit moment is er werk van Fiona Tan te zien dat, opvallend genoeg, over de gevolgen van de financiële crisis gaat.

De expositieruimte verdwijnt niet, zegt een woordvoerder: „Die is onderdeel van het hoofdkantoor.” Er komen exposities over „speerpunten” van de bank. Zoals voedsel en landbouw. Geen kunst.

Rabo is niet het enige bedrijf dat bezuinigt op de kunstcollectie. Ook ING, ABN Amro en verzekeraar Achmea doen amper nog nieuwe aankopen. Voor hedendaagse kunstenaars is het een hard gelag: musea en bedrijven bezuinigen gelijktijdig op hun aankoopbudget.

Simon Stone verrijkt Seneca's Thyestes met hip, vlot en geestig eigentijds toneel

Holland Festival

Thyestes, door het Belvoir Theatre Sydney. Te zien t/m 27/6, Bellevue, Amsterdam. Inl: hollandfestival.nl
●●●●●

Door Herien Wensink

We weten het. We kennen de plot. We weten dat Atrous zijn broer Thyestes na jaren vijandschap te eten uitnodigt en we kennen het wrede feestmaal waar hij hem dan op trakteert. Maar de jonge Australische regisseur Simon Stone (30) husselt zo met de scène-nevolgorde van Seneca's tragedie *Thyestes*, dat de afloop alsnog aanvoelt als een stomp in het gezicht. Zijn kinderen. Atrous laat Thyestes

Zijn. Eigen. Kinderen. Eten.

Bij Stone is dat dan wel een gezellig bord spaghetti - met ballen. Want tot het moment waarop Atrous zijn broer zijn gruwelijke recept onthult, valt pijnlijk veel te lachen. Stone gebruikt de tragedie, per scène kort ingeleid op een lichtbalk, als raamwerk voor flitsend en geestig eigentijds toneel, met vlotte dialogen die de mythe van Thyestes verrijken en actualiseren.

De eerste scène - de lichtbalk heeft dan al beloofd dat Atrous en Thyestes hun halfbroer Chryppus om zullen brengen - zou uit een hipsterserie als *Girls* kunnen komen. Gewoon drie jonge gasten die wat hangen en lullen over nineties-tv, de Wu-Tang Clan, Twitter en anale seks. De acteurs beheersen de losse stijl perfect; door de vele improvisaties voelt hun conver-

satie terloops en alledaags - en dus herkenbaar en dichtbij. Stone weet die nonchalante toon, vol frisse referenties aan de populatuur, lang te behouden, terwijl hij intussen het geweld laat binnensijpelen - een knappe, onbehaaglijke balans.

In de Griekse mythe over Thyestes volge na de wraak van Atrous nog allerlei plotwendingen. Stone verwerkt die in scènes die hij allemaal vóór dat ene, onvoorstelbare moment plaatst. Zodat wij al geconfronteerd worden met de naargeestige gevolgen, terwijl we de oorzaak nog niet hebben gezien. Maar die is onontkoombaar.

Als een dj doseert Stone zo de spanning, op weg naar de ondraaglijke apotheose. We weten dat die komt. Maar door de slimme, tergende opbouw, is de schok toch ongekend.